

voda 55 gld. ter pokazal, kako jo treba praktično uvaževati v veljavni pomen teh zavodov. Želeti je, da bi začeli tudi drugi kranjski Slovenci pomagati goriškim narodnjakom pri njih trudapolnem in požrtvovalnem delu, kajti zavoda, katera vzdržuje politično društvo, „Sloga“ nista le lokalnega, ampak splošnega pomena za slovenski narod.

Mi pripisujemo takemu podjetju veliko večjo važnost glede vere in narodnosti, nego podjetjem, katera so se začela pri nas „špogati“ zadnji čas.

Razne reči.

— Za vzprejem presvetlega cesarja ki pride v Celje k vojaškim vajam, delajo se tam velike priprave. Ker bode prišlo ob tej priliki v Celje mnogo občinstva iz raznih krajev, priredila se bosta dva posebna vlaka, ki bosta odpeljala tujce, in sicer odide iz Celja v Ljubljano tak vlak dne 30. t. m. ob 10. uri in 20 minut.

— Deželni odbor je, zaslišavši odbor zaveze gasilnih društev na Kranjskem, dovolil na podlagi posvetovanja z zastopnikoma zavarovalnic iz gasilno - stražnega zaklada za gasilno orodje naslednje podpore: A.) Gasilnim društvom: v Črnomlju 100 gld., v Gradcu 100 gld., v Mengšu 200 gld., v Domžalah 120 gld., v Kamniku 150 gld., na Brdu 100 gld., v Dobu 100 gld., v Dolenji Vasi pri Ribnici 80 gld., pri Stari Cerkvi 30 gld., v Kočevski Reki 30 gld., v Kočevji 100 gld., v Koprivniku 50 gld., v Svetlem Potoku 50 gld., v Nemški Loki 40 gld., v Radečah 50 gld., v Kranji 150 gld., v Trzinu, v Škoki Loki, v Šmartnem pri Litiji, v Litiji, v Št. Vidu pri Zatični, v Višnji Gori po 100 gld., v Ljubljani 150 gld., na Vrdu, v Polhovem Gradcu, na Vrhniki, v Bizoviku, v Št. Vidu nad Ljubljano, v Cerknici, v Rakeku, v Planini, v Novem Mestu in v Vipavi po 100 gld., v Horjulu, Borovnici, v Studencu, v Spodnji Šiški, v Starem Trgu pri Ložu, v Postojini in v Radovljici po 150 gld., v Toplicah 60 gld., v Trebnjem 50 gld., v Zagorji na Notranjskem 200 gld., v Begunjah 50 gld. in v Bledu 80 gld. B.) Občinam, oziroma podobčinam: Kapljas, Voggje, Iška Loka in Brezovica pri Ljubljani po 50 gld., Draga in Velika Loka po 80 gld., Velike Lašče, Žiri, Črni Vrh nad Idrijo, Grahovo, Hrenovice, Kilovče in Št. Vid pri Vipavi po 100 gld., Dolenja Vas pri Cerknici 200 gld., Bistrica s Trnovim 120 gld. C.) Zavezi gasilnih društev 600 gld. D.) Ponesrečenim gasilcem v Postojini, Kočevji Mokronogu, Žužemberku, Trebnjem in na Brdu 130 gld.

— Namesto gospoda Otona Detela, ki je postal deželni glavar, vstopi v deželni odbor kranjski gospod Janko Kersnik, njegov dosedanji namestnik.

— Imenovanje. Gospod Leopold Budal, svetovalec okrožnega sodišča v Gorici, je imenovan za svetovalca pri deželnem nadsodišču v Trstu. Gospod Budal je bil rojen v Štandreži pri Gorici. Kot izvrsten in vesten uradnik

bil je povsod, kjer je služboval, jako priljubljen, ob enem pa je ostal tudi vedno veren sin svojemu slovenskemu narodu. Gospod dr. Fran Hočevar, dosedaj profesor na državni gimnaziji in privatni docent na vseučilišču v Inomostu, je imenovan za rednega profesorja matematike na tehniški visoki šoli v Brnu.

— Č. g. Ivan Semen, profesor v tukajšnjem sementišču, je bil na svojo prošnjo umirovljen.

— Za župnijo v Šent Gotthardu je bil te dni prezentovan č. g. Ivan Šlakar, do sedaj kapelan v Bohinjski Bistrici.

— Pokojni gospod Luka Robič, umirovljeni c. k. viši davkarski nadzornik, je zapustil za revne svoje rojstne župnije Kranjska Gora 1500 gld. in za jedno dijaško ustanovo pa 2670 goldinarjev

— Razpis učiteljske službe. Na mestni jednorazrednici na Barji je stalno popolniti učiteljsko in voditeljsko mesto. Prošnje do 8. septembra t. l. pri c. kr. mest. šolskem svetu v Ljubljani.

— Pri Slapu na Vipavskem so zasledili trtno uš. Uničila je že mnogo trt.

— Toča. V Novomeškem okraju in sicer v občinah Prečna, Šmihel-Stopiče, Toplice, Št. Peter in Bela Cerkev je napravila toča dne 23. t. m. veliko škodo.

— Dne 20. t. m. je tresčilo v bajto Ivana Mencingerja v Zgor. Gorjušah, katera je vsled tega zgorela. V koči so bile tri osebe, katere je strela omamila, a so se vendar le o pravem času zavedele ter tako ubežale gotovi smrti.

— Podružnica c. kr. kmetijske družbe v Bledu bode napravila kleti za sadni mošt in je dobila v ta namen izdatne podpore od c. kr. ministerstva za poljedelstvo.

— Povodenj na Gorenjskem. Jako hudo so prizadete po povodnji Radeče in Podkoren. Škoda je velika. Mnogo poslopij, polja in cest je uničenih, žag in mlinov pa nekaj odnesenih, nekaj pa tako poškodovanih, da ne bodo mogli dolgo časa v njih delati.

— Promet na državni železnici, in sicer med Kranjsko Goro in Ratečami je že odprt; promet med Ratečami in Trbižem ter Trbižem in Pontebo pa še ne.

— V Porečah na Koroškem se je zrušil novi, še nedodelani zvonik med propovedjo, ko je bilo v cerkvi polno ljudi. Pogrešata se dva človeka. Drugih nesreč ni bilo.

— Povodenj na Koroškem. V Trbiži, njegovi okoli in okolo Pontebe je bila v noči od 22. do 23. t. m. strašna povodenj. Potok, ki teče skozi Trbiž, in pa rečica Šlica, narasla sta tako hitro in tako močno, kakor še nikdar prej. Zapustivša strugi, preplavila sta polje, nanesla na meter visoko kamenja, podrla mostove, pretrgala ceste, in kar je še najhujše — silna voda je porušila tudi kakih dvanajst poslopij v Trbiži. Voda je ceste in železnico proti Pontebi tako huda razdrapala,

da bode treba dalj časa, predno bode zopet mogoče po njih voziti. Tudi v Kanalski dolini pri Žabnici je hudo razsajala voda ter povzročila veliko nesreč.

— **Povodenj na Štajarskem.** Pri Gradci in po okolici je reka Mura hudo narasla vsled obilega dežja. Prestopila je na več krajih strugo, poškodovala nasipe in moste ter preplavila polje. Debla, hlode in celo mrtvo živino je bilo videti v valovji.

— **Odkritje spomenika slavnemu pesniku o. Andriji Kačić-Miošiću** vršilo se je v Zagrebu dne 26. t. m. jako slovesno. Da počaste ta narodni praznik ter si ogledajo izložbo svojih bratov v Hrvaški, dospelo je dne 25. t. m. iz Dalmacije nad 500 gostov. Da je bil njih vzprejem v glavnem mestu Hrvaške, katere del je bila in bode morebiti še Dalmacija, razume se samo ob sebi. Na tisoče ljudstva se je zbralo na kolodvoru ter z neprestanimi navdušenimi „živio“ klici pozdravilo iz Dalmacije došle brate, ki so, kakor se je izrazil pri pozdravu Zagrebški župan dr. Amruš, po trdovratnem boji spet priborili Dalmacijo Hrvaški. Za Kačićev spomenik je napravil model hrvatski kipar Ivan Rendić, a vlit je bil v livarni Frana Pönringerja na Dunaji. Spomenik je popolnoma enak onemu, ki je bil odkrit lani ravno dne 26. avgusta v malem mesteci Makarski v Dalmaciji, ter stane 4.900 gld. Ko se je torej zbrala dne 26. t. m. pred spomenikom ogromna množica domačega in tujega, odličnega in priprostega občinstva vseh narodnih društev in korporacij, pričela se je slavnost. Mestni senator g. Deželić je prebral zgodovino spomenika, na to je govoril v imenu mesta krasno in navdušljivo, kakor znajo Hrvatje, Zagrebški župan dr. Amruš ter poudarjal velikanske zasluge Kačićeve za hrvaško literaturo; za njim je govoril še ban „kao ban kraljevine Hrvatske, Slavonije in Dalmacije“ ter omenil v kratkih potezah prekrasnih, večnih del pesnikovih. Po banovem govoru je padel zastor s spomenika, in na žarkem solnci, kakor piše „Obzor“, med tisoč in tisoč Hrvati in Hrvaticami pokazalo se je kakor od blaženstva se smejoče sveto lice hrvaškega narodnega pesnika Andrije Kačića. Slava Kačiću! Slava Milovanu! ti klici zaorili so iz tisoč in tisoč grl. Vsa zbrana pevska društva so skupno zapela: „Živila Hrvatska.“

— **Za vzprejem Slovencev, ki pojdejo na Zagrebško razstavo,** določen je ta le program: Dne 6. septembra: Vzprejem na kolodvoru. Od tod pojdejo „Sokoli“ in druga društva v sprevedu po Ilici na Jelačićev trg, kjer se bodo vse društvene zastave svečano ozaljšale; z Jelačićevega trga zopet v sprevedu do navlašč v ta namen postavljenega „pjevačkoga hrama“, kjer se bodo shranile zastave, in potem razhod po stanovanjih. Popoludne odidejo vsi slovenski gostje v Maksimir, kjer bode ljudska veselica z godbo, petjem in ognjemeti. Zvečer komers v pevskem hramu. Dne 7. septembra: Ogledavanje mesta in izložbe. Zvečer vokalni koncert à la Slavjanskij v glasbenem zavodu. Dne 8. septembra: Ob 11. uri dopoludne matinée s sodelovanjem vseh takrat v Zagrebu zbranih pevskih društev. Ob polutreh popoludne banket

in zvečer komers v pevskem hramu. Temu programu dostavi je še, da pripravlja mestni zastop Zagrebški še poseben, nenavadno slavnosten vzprejem slovenskim gostom.

— **Gasilci v St. Peterburgu.** V St. Peterburgu je 16 požarnih mojstrov, 8 mašinistov za parne brizgalnice, 3 mašinsti za parobrode s parnimi brizgalnicami in 1000 gasilcev. Za vprego je po zimi pripravljenih 400, po leti pa 420 konj. Razdeljeni so gasilci v 14 oddelkov po raznih mestnih delih. Vsak brizgalnični oddelek ima konje enakodlake ter posebne barvane zastave. Kadar zmrzuje po zimi, vzame vsak oddelek pri odhodu s seboj 10 posod vrele vode, da se ugrejejo cevi. Ročni stroji izsikajo vsako minuto 28 veder, parni pa 200 veder vode. Državo stanejo gasilci vsako leto 430.000 rubljev. V minulem letu je bilo v St. Peterburgu 590 požarov, in se je izplačalo zavarovalnine 879.000 rubljev.

— **Kmetijske zbornice na Nemškem.** Na Nemškem se pečajo z vprašanjem, da bi se preosnovala kmetijska društva po načinu trgovskih zbornic v kmetijske zbornice. To misel je sprožil uže leta 1884. v deželnem ekonomičnem kolegiji neki hanoveranski zastopnik, a kolegij se ni hotel baviti z njo takrat. Leta 1890. je predlagalo tako preosnovo kmetijsko osrednje društvo za Saksonsko, posvetovanje o njej se je odložilo tudi lani. V zadnji svoji seji se je pa začel deželni ekonomični kolegij resno baviti s to rečjo, ter se je izvolil pododsek, ki naj bi stvar proučil ter stavil predloge v tem pogledu v eni prihodnjih sej. Ta pododsek se je uže obrnil do vseh osrednjih kmetijskih društev ter zahteval od njih podatkov ter tudi, da izrečejo svoje mnenje. Po poročilih, ki so došla pododseku, štejejo vsa kmetijska društva 157.594 udov ter plačujejo vsi skupaj 485.775 mark letnine. Država daje tem društvom vsako leto okolo 900.000 mark podpore, ki se porabi večinoma za prireditve kmetijskih razstav, za premovanje živinoreje ter drugih kmetijskih strok, za popotne učitelje in za poskušališča. Nove kmetijske zbornice bodo se baje osnovala po načinu deželnega kulturnega sveta, ko obstoji uže za Saksonsko.

— **Moltkejevi spisi.** Minoli teden je izšel tretji zvezek Moltkejevih spisov, katerih vsebina je „zgodovina francosko-nemške vojske v l. 1870/71.“ Delo je jako zanimivo ter se nahaja v njem mnogo podatkov doslej še nepoznanih.

— **Nesreče na železnicah.** Ni ga skoro dne, da ne bi poročalo časopisje o kaki nesreči na železnicah. Minoli teden sta v Zollikofen-u pri Bernu v Švici skupaj trčila dva vlaka, ter je bilo vsled tega 12 mrtvih in nad 30 ranjenih. Blizu Dunaja je šel vlak s tira, in so bile štiri osebe ranjene. Iz Bolonje na Italijanskem poročajo o strašni nesreči, pri kateri je spet nekaj ljudi storilo smrt. Pa tudi pri Bubenču blizu Prage je bilo vsled trčenja dveh vlakov več ljudi ranjenih. Te zaporedne nesreče kažejo dovolj jasno, da je pri železnicah še vedno premalo previdnosti.

— Znižanje uvoznine za pšenico in pšenično moko na Francoskem. Doslej se je moralo plačati od pšenice, ki se je uvažala na Francosko, od vsakih 100 kg po 5 frankov, od pšenične moke pa po 8 frankov. S postavo z dne 24. julija t. l. se je pa znižala uvoznina pri pšenici od 5 na 3 franke, pri pšenični moki pa od 8 na 6 frankov. Ta postava je pa veljavna samo za dobo od 10. julija 1891. do 1. junija 1892. l., ter bodo po tej dobi, ako ne bode vlada ukrenila v tem pogledu ničesar novega, zopet stare tarife veljavne.

— V Monakovem se vrše dogovori glede trgovske pogodbe med Avstro-Ogrsko in Italijo ter Nemško in Italijo.

— Gašenje s parom. V neki predilnici v Islerheimu se je vnelo v bombažnem skladišču. Kar si umisli lastnik tovarne, da bi se dal morebiti ogenj najhitreje udušiti s parom. Ukaže torej izpustiti par v goreče skladišče. V kratkem času je postal zrak v skladišču vlažen pa

tudi druge reči, ki so bile v njem. Zrak se je vsled močnega parnega pritoka zgostil, in ni dolgo trajalo, da je bil pogašen ogenj. Potemtakem je par uspešno gasilno sredstvo in tem več vrednosti, ker se zidovje in sploh druge stvari manj pokvarijo ž njim nego z vodo.

Budimpeštanske tržne cene z dne 26. avgusta 1891.

Pšenica gld. 10.03 do 10.45, rž gld 10.35 do 10.90., ječmen — oves (novi) 5.84 do 5.86.

Kurzi na Dunajski borzi dne 27. avgusta

Papirna renta	gld.	90.40.
Srebrna "	"	90.35.
Zlata "	"	111.40.
Marcijeva renta	"	102.05.
Napoleonori (20 frankov)	"	9.36 ¹ / ₂ .
C. kr. cekini	"	5.62
Nemške marke	"	57.85 ¹ / ₂ .

Gospodarstvo.

Poljodjeljstvo, vino-
gradarstvo, pivni-
čarstvo in vočar-
stvo.

Cviece i sočivo.

Stočarstvo.

Pčelarstvo.

Svilarstvo.

Ribarstvo.

(9—3)

Gospodarsko-šumarska

IZLOŽBA

U ZAGREBU

od 15. kolovoza 1891. do 15. listopada

Šumarstvo.

Gospodarski obrt.
Gospodarska teh-
nika i graditeljstvo.
Učevna sredstva
i

literatura gospodar-
stva i šumarstva.

Kućni obrt.

Slike i umjetnine.

Izložbena lutrija sa 1001 sgoditkom. — Glavni sgoditak u vrednosti od 10.000 franaka. — Srečka 50 nč.

Velika Praška razstavna loterija.

Glavna dobitka

Predzadnji mesec

100.000 gold. in 50.000 gold.

Srečke po 1 gld.

dobijo se pri J. C. MAYER-ju v Ljubljani.